

Drama-organisaties op de planken

Machteld Verhelst

Als slot van dit themanummer volgt er een overzicht van een aantal organisaties die zich onder andere bezighouden met of nuttige informatie kunnen verstrekken over drama in het onderwijs. Dat het juist deze organisaties geworden zijn, is zeer toevallig. We streefden hierbij zeker geen volledigheid na. We beseffen goed dat velen niet aan het woord komen, maar hopen dat dit een uitgangspunt kan zijn voor verdere verkenning in dit domein.

U vindt in deze 'fiches' ten eerste telkens praktische informatie over de organisatie: naam, adres, contactpersonen, en doelgroep tot wie de organisatie zich richt. Daarnaast worden de verenigingen kort voorgesteld: wie zijn ze, en wat doen ze in verband met drama in het onderwijs? Er wordt een overzicht gegeven van hun werking (dienstverlening, aanbod van cursussen, informatieverstrekking, ...).

Bronks Jeugdtheater Brussel

ADRES: Brialmontstraat 11, 1210 Brussel, tel. (02)219.99.21, fax (02)219.75.54
 CONTACTPERSONEN: Mieja Hollevoet, Inne Goris & Klaartje Ascoop
 DOELGROEP: jeugd, normalisten en leerkrachten

Naast een divers aanbod van theatervoorstellingen die leeftijdsloos zijn en een werking als 'productiehuis' heeft *Bronks* ook een pedagogische werking:

- intensieve projecten met kleuters, kinderen en jongeren;
 (Deze projecten worden steeds gekoppeld aan één of meerdere voorstellingen. De kinderen en jongeren onderzoeken al spelend thema's van een voorstelling en theatelementen als woord, toon, mimiek, gestiek, beweging, decor, licht, muziek en geluid... *Bronks* werkt niet met een kant en klaar aanbod maar realiseert theaterprojecten in overleg met de school.)
- bijscholing van leerkrachten op vlak van theater en drama, werken met studenten van normaalscholen;
- theatereducatie en dramatische werkvormen;
- verschillende projecten in de normaalscholen;
- een taalstimuleringsproject in Brusselse concentratiescholen.

Canon, Cultuurcel van het departement Onderwijs

ADRES: Koningsstraat 138/5de verdieping, 1000 Brussel,
tel. (02)211.46.59, fax (02)211.45.52
CONTACTPERSONEN: Lydia Asbestaris & Erna Schelstraete
DOELGROEP: leerkrachten

Canon doet voornamelijk beleidsvoorbereidend werk om cultuur en onderwijs dicht bij elkaar te brengen en staat in voor de coördinatie van culturele initiatieven voor het onderwijs, vanaf het kleuteronderwijs tot het niet-universitair hoger. De initiatieven van *Canon* worden regelmatig bekendgemaakt via het onderwijsblad *Klasse*.

Voorbeelden van dergelijke kortlopende en langdurige initiatieven zijn:

- de *Canon, Cultuurdagen*
Dialoog en uitwisseling tussen verschillende scholen staan hier centraal. Om de twee jaar in de herfst, alternerend met de *Meesterstukken*, waar allerlei cultuurhuizen hun deuren openzetten voor het onderwijs, en waar pedagogisch/didactische ondersteuning bij het aanbod voorzien wordt.
- het *DynaMo 2-project*
Elk jaar in maart komt in alle scholen de *DynaMo 2*-catalogus aan. In zeven werkvelden (bedrijvige, democratische, gezonde, groene, muzische, sportieve en veilige school) worden 150 organisaties voorgesteld, waaronder heel wat organisaties die met dramatische werkvormen bezig zijn. Scholen maken hun eigen project, al dan niet in samenwerking met professionele organisaties, en kunnen dat project dan aan *Canon* bekendmaken. Op basis van een motivering, kan iedere school dan een financiële ondersteuning aanvragen.

Centrum voor Amateurkunsten vzw

ADRES: Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel, tel. (02)520.03.44,
fax (02)520.78.62
CONTACTPERSOON: Tijl Bossuyt (projectwerking in verband met onderwijs)
DOELGROEP: normalisten en leerkrachten/volwassenen

Het CVA-informatiecentrum biedt:

- informatie en documentatie in verband met kunst en kunstzinnige vorming;
- een aanbod van docenten die gespecialiseerd zijn in een kunstdiscipline;
- een aanbod van organisaties die een project begeleiden in deze school;
- een informatiebank waarin alle organisaties die actief bezig zijn met kunst en vorming, zijn opgenomen.

Ook is er een *documentatiecentrum* in Gent en in Brussel. De afdeling te Gent biedt een ruim aanbod aan naslagwerken in verband met kunstzinnige muzische vorming, een 65-tal tijdschriften, educatieve video's over kunst en kunstzinnige vorming, educatieve pakketten (**Documentatiecentrum Gent**, Spitaalpoortstraat 50, 9000 Gent, tel. (09)228.29.04, fax (09)228.42.31, contactpersoon: Wim Vandenbussche). In Brussel zijn een 2750-tal theaterteksten ter beschikking (**Documentatiecentrum Brussel**, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel, tel. (02)520.03.44, fax (02)520.78.62, contactpersoon: Tijl Bossuyt).

De *projectwerking* van het CVA:

- stimuleert nieuwe invalshoeken en innovatieve projecten in verband met kunstbeoefening en kunstbeleving (de implementatie van de eindtermen muzische vorming is bijvoorbeeld een problematiek waar op diverse niveaus rond wordt gewerkt);
- is actief bij het adviseren van leerplancommissies alsook het verzorgen van workshops en cursussen van studenten aan normaalscholen, bijscholingen voor leerkrachten enzovoort;
- geeft advies bij de ontwerpfase van concrete projecten in allerlei scholen;
- verzorgt cursussen, bijvoorbeeld de zomerworkshop *Schaamteloos vertellen*.

Interfederaal Centrum Vlaams Amateurtoneel
Vormings- en documentatiecentrum voor Theater & Expressie

ADRES: Spitaalpoortstraat 50, 9000 Gent, tel. (09)229.21.72, fax (09)229.29.23
 CONTACTPERSONEN: Vera Dragonetti (opleiding), Christel de Meyer (inschrijvingen) & Marc Bulterijst (bibliotheek)
 DOELGROEP: volwassenen

Het *vormingscentrum* biedt een aantal cursussen aan. De theateropleiding is bestemd voor beginnende professionelen, actieve, gemotiveerde en leergierige theateramateurs en algemene theaterbelangstellenden. Onderlegde docenten begeleiden de cursus met enthousiasme en respect voor uw belangstellingssfeer. De cursussen zijn zeer praktijkgericht maar toch aangevuld met theoretische inzichten. Een cursus die jaarlijks gegeven wordt en zeker interessant is voor mensen in het onderwijs is *Begeleiders Jeugdtheater*, die zich concentreert op drie terreinen: psychologie van het kind, spelinitiatie en concrete werkwijzen. Daarnaast is er ook een *theaterbibliotheek en documentatiecentrum*. Voor meer informatie hierover, zie **Centrum voor Amateurlunten vzw**.

Vzw MOOSS (vzw Wisper)

ADRES: Diestsesteenweg 104, 3010 Kessel-Lo, tel. (016)25.60.22, fax (016)25.89.94
 CONTACTPERSOON: Jan Schoolmeesters
 DOELGROEP: jeugd en leerkrachten/volwassenen

Vzw Mooss is een landelijke jeugddienst voor actieve kunsteducatie. Zij geven korte sessies of langere cursussen in de vier expressieve media: theater, muziek, beeld en dans. Deze cursussen zijn steeds actief (ervaringsgericht), al wordt het element inzicht zeker niet uit het oog verloren. Men werkt zowel op aanvraag van organisatoren (gesloten aanbod), als op eigen initiatief (open aanbod). De gesloten aanbod-cursussen richten zich tot jeugdverenigingen, culturele centra, jeugddiensten en scholen uit heel Vlaanderen. Organisatoren kunnen zich baseren op het aanbod uit het *Komplot K*-boekje, uit de *DynaMo 2*-map, of uit het aanbod in de *Stapkaart* van het VVJ. Vooral de scholen vragen echter een zeer specifiek programma, dat in samenspraak met de leerkrachten ontworpen kan worden. De docenten komen naar de scholen. In het open aanbod is er een gevarieerd pakket prettige cursussen beeld, muziek, dans en theater voor kinderen en jongeren. Vzw Mooss werkt met kinderen (vanaf 5 jaar) en jongeren (tot 18 jaar).

Er is ook een zusterorganisatie: vzw Wisper, met dezelfde werkvelden (+ communicatie) en methodiek, maar dan voor volwassenen. Vzw Wisper geeft creastages voor de lerarenopleidingen en nascholingen in verband met de eindtermen muzische vorming in de vier kunstzinnige media: beeld, muziek, dans en theater.

Nationaal Vlaams Kristelijk Toneelverbond (NVKT) vzw

ADRES: Plankenbergstraat 156, 2100 Deurne, tel. (03)366.21.18, fax (03)332.44.34

FVST vzw

ADRES: Spitaalpoortstraat 50, 9000 Gent, tel./fax (09)229.29.23
 DOELGROEP: (jeugd), volwassenen

Het NVKT is een vereniging voor amateurtoneel en beheert 500 aangesloten toneelgroepen doorheen het Vlaamse land. Het NVKT wil de materiële en morele belangen van het amateurtheater in Vlaanderen verdedigen. Het geeft een aanbod van cursussen: opleidingscursussen (o.a. jeugdtoneelbegeleiding en een cursus theater voor de jeugd zelf) en kwaliteitsbevorderende begeleidingen. Vooral voor de informatieverstrekking over toneel in het algemeen is deze verwijzing interessant. Er zijn namelijk theaterbibliotheken in 5 Vlaamse provincies. Het NVKT heeft ook een nationaal tijdschrift, *Toneelecho*, naast vijf provinciale tijdschriften.

De socialistische tegenhanger van het NVKT is het FVST. Hun invulling is grotendeels dezelfde als bij de katholieke organisatie.

School voor WAANzin
Educatieve Theaterprojecten

ADRES: Tussen Heerwegen 19 (vanaf 1/8/97: Zandloperstraat 28), 9030 Gent-Mariakerke, tel./fax (09)236.38.01
CONTACTPERSOON: Martin Desloovere
DOELGROEP: leerlingen (en leerkrachten) van de derde graad lager onderwijs, alle graden secundair onderwijs en hoger onderwijs

De werking steunt op drie pijlers:

- 1 lessen en lezingen rond diverse aspecten van theater, zoals
 - groei van een theaterproductie;
 - opvoeringsanalyse (met videofragmenten);
 - opvoeringsgericht lezen van theaterteksten;
 - opvoeringsgerichte theatergeschiedenis;
 - educatieve omkadering bij producties (ook van sommige andere gezelschappen).
- 2 expressie-sessies en 'theaterpraktijk'
 - workshops drama en toneelinitiatie (binnen of buiten de lesuren);
 - spel-, regie- en presentatie-advies voor schooltoneel, culturele avond, open-deur, e.d.;
 - ad-hoc producties (bv. naar aanleiding van een thema-dag of -week)...
- 3 een aanbod van theaterproducties die geconcipieerd zijn om op de school zelf (of in een nabij gelegen zaal) gespeeld te worden

Spelewei vzw

ADRES: Kapellekensweg 2, 3010 Kessel-Lo, tel. (016)35.05.50, fax (016)25.43.34
 DOELGROEP: normalisten en leerkrachten

In de zomer geeft deze organisatie een pakket scholings- en nascholingsworkshops op het gebied van creatieve expressie: dans, beeldend, drama, spel en schrijven. Bovendien zal er ook aandacht worden besteed aan het multi-culturele aspect. Naast het cursus aanbod voor leraren is er ook een cursusaanbod creatieve expressie speciaal voor normalisten. Hier worden een aantal voorbeelden gegeven:

- creatieve vakantiecursussen voor normalisten (*Drama en mime, Beeldend werk en figurentheater*);
- creatieve vakantiecursussen voor leerkrachten (*Mime en bewegingstheater, Figurentheater, Drama*)

Stichting Lodewijk de Raet – Dienst Drama

ADRES: Liedtsstraat 27-29, 1030 Brussel, tel. (02)240.95.00, fax (02)242.26.10
 CONTACTPERSOON: Ludo Van Passel
 DOELGROEP: jeugd en leerkrachten

Er wordt actieve dramatische vorming gegeven met veel belang aan participatie en communicatie binnen het aanbod. Het pakket dramacursussen heeft op elk niveau iets te bieden:

- algemene en kennismakingscursussen maar ook trainingen en opleidingen;
- in internaatsverband of op verplaatsing;
- initiatieven als vrijetijdsactiviteit, maar ook als professionele bijscholing.

Voorbeelden van cursussen drama zijn:

- initiatie in drama en stemgebruik: speltraining, werken met theaterteksten en dramatische vorming;
- thema's omzetten in drama, in spel persoonlijke verhalen vertellen, jezelf via drama exploreren, durven improviseren en theater leren begrijpen (programma's voor scholen en hogere beroepsopleidingen, toneellessen en regio-oefeningen voor jongeren en amateurgezelschappen);
- optreden met taal: een actieve cursus in menselijke communicatie.

Verschillende doelgroepen kunnen in overleg eigen thema's en een eigen programma aangemeten krijgen. Er wordt gewerkt voor elke leeftijds- of belangengroep.

Machteld Verhelst
 Meenselstraat 117
 3211 Binkom